

**Kommunernas tillsyn
enligt
alkohollagen och tobakslagen**

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

Länsstyrelsen i Hallands län
Meddelande 2007:33
ISSN 1101 - 1084
ISRN LSTY-N-M-07/33-SE
Tryckt på länsstyrelsens tryckeri, Halmstad, 2007

Förord

Länsstyrelsen i Hallands län har under år 2007 kartlagt den tillsyn de halländska kommunerna genomfört inom alkohol- och tobaksområdena under år 2006. Tillsynsbesök har därefter skett i Laholms, Halmstads och Hylte kommuner. Rapportens sammanfattande analys omfattar dessa tre kommuner.

Bakgrunden till Länsstyrelsens kartläggning och tillsyn är bland annat det kraftigt ökande antalet serveringstillstånd.

Kartläggningen har skett genom kommunvis sammanställning av de uppgifter som årligen inhämtas av Statens folkhälsoinstitut (FHI) avseende kommunernas tillsyn inom alkohol- och tobaksområdena.

Vid tillsynsbesöken har företrädare för ansvariga nämnder och förvaltningar intervjuats om det tillsynsarbete som sker inom alkohol- och tobaksområdena samt planeringen när det gäller arbetets utveckling.

Under år 2008 kommer motsvarande kartläggning och tillsyn att ske, då med tillsynsbesök i Falkenbergs, Varbergs och Kungälv kommuner.

Länsstyrelsens rapport innehåller även statistiska uppgifter, kommunvis redovisade avseende:

- Antal serveringstillstånd
- Alkoholförsäljning på systembolag
- Vårdtillfällen utifrån alkohol- och narkotikarelaterade diagnoser
- Alkoholrelaterad dödlighet

Förutom statistikuppgifterna avseende vårdtillfällen är uppgifterna inhämtade från FHI och utgör senast tillgängliga uppgifter (2007-11-06).

Från Länsstyrelsens sida har socialkonsulent Anders Langemark planerat och genomfört kartläggningen och tillsynen samt ansvarat för sammanställningen av rapporten.

Benny Torstensson
socialdirektör

Innehållsförteckning

Sammanfattning och analys	sida 2 - 3
Alkohollagen	sida 4 – 7
Ansvarsfull alkoholservering	sida 8 – 10
Tobakslagen	sida 11 – 12
Kommunernas tillsyn – Alkohollagen	sida 13 – 18
Serveringstillstånd - försäljning på systembolag	sida 19 - 21
Vårdtillfällen – alkohol- och narkotikarelaterade diagnoser	sida 22
Alkoholrelaterad dödlighet	sida 23 - 25
Kommunernas tillsyn – tobakslagen	sida 26 – 28
Intervju – Laholms kommun	sida 29 – 30
Intervju – Halmstads kommun	sida 31 – 32
Intervju – Hylte kommun	sida 33 - 34

Sammanfattning och analys

Alkohol- och tobakslagstiftningen har karaktären av skyddslagstiftning ur ett socialt och hälsofrämjande perspektiv. Ansvariga politiker och tjänstemän har ett särskilt ansvar att följa lagstiftningens intentioner. I detta ingår att tillse att tillräckliga resurser satsas, kompetensen inom området är god och att tillsynen genomförs på ett professionellt sätt.

Av de statistiska uppgifter som presenteras i rapporten framgår att Halmstads kommun tydligt skiljer sig från länets övriga kommuner genom ett betydligt högre antal serveringstillstånd, fler alkoholrelaterade diagnoser samt en högre alkoholdödlighet. Det sistnämnda gäller särskilt för den manliga delen av befolkningen. Det framgår dock att även Laholms och Hylte kommuner ligger högt inom dessa områden. Det kan därmed finnas särskild anledning för ansvariga politiker och tjänstemän i dessa kommuner att säkerställa en fungerande tillsyn gällande alkoholservering.

Avseende kommunernas ansvar enligt alkohollagen kan konstateras att det endast är Halmstad som har en tillräckligt omfattande tillsyn av **serveringstillstånden**. Laholms kommun behöver utöka antalet tillsynsbesök, förlägga dem vid fler tillfällen och besöka restaurangerna vid senare tidpunkter än vad som hittills skett. Hylte kommun bedriver en ytterst begränsad tillsyn även om det av intervjun med ansvariga politiker och tjänstemän framgick att man avser att förbättra och utöka den. Någon konkret planering för detta finns emellertid inte. Situationen i Hylte är inte acceptabel och kräver en snar förbättring.

Tillsynen avseende **detaljhandel med öl** sköts väl i Laholms kommun. Halmstads kommun behöver förbättra tillsynen vilket det också planeras för att göra. Samtidigt konstateras att tillsyn avseende detta område oftast sker utifrån inkomna uppgifter om misskötsamhet. Hylte kommun brister vad gäller denna tillsyn, något som kräver en snar förbättring. Det finns ingen konkret planering i Hylte kommun för på vilket sätt denna tillsyn skall förbättras.

Krögarutbildning i enlighet med metoden ”**Ansvarsfull alkoholservering**” har endast genomförts i Halmstads kommun. Halmstads kommun planerar att förändra inriktningen på sina utbildningar. Detta utifrån kommunens karaktär av turistkommun och hittillsvarande resultat av satsningen. Laholms kommuns krögare har erbjudits deltagande och i några fall varit med. Laholm saknar emellertid politiskt beslut i frågan om metodens användande. Hylte kommun har hittills stått helt utanför även om man fått erbjudande om samverkan med andra kommuner. Hylte kommun har inget politiskt beslut om arbete enligt metoden. Det finns heller ingen planering för samarbete med andra kommuner i avsikt att erbjuda krögarna utbildning i enlighet med metoden. Det kan konstateras att små kommuner inte ensamma har möjlighet att själva anordna dessa utbildningar varför ett strukturerat samarbete med andra kommuner är att se som nödvändigt. Det krävs dock politiska beslut både till stöd för ansvariga tjänstemän och för att tydligt ange kommunens inriktning när det gäller denna fråga.

Tobakstillsynen sköts väl i Laholms kommun. Halmstads socialnämnd ansvarar enbart för tillsynen av åldersgränsen vid försäljning och har inte prioriterat detta område. Det finns här ett behov av förbättring. Hylte kommun brister. Behov finns av förbättring.

Kommunerna uppger samstämmigt att det behövs mer **resurser** till området. Halmstad avser att inom kort förstärka med ytterligare personalresurs i form av jurist. Laholms kommun ser behov av att utöka sina möjligheter till tillsyn gällande alkoholservering och har tankar på hur detta skall genomföras. Hylte kommun har inga konkreta planer på hur tillräckliga resurser

skall skapas. Däremot pågår ett konkret arbete med antagande av tillsynsplan inom ansvarsområdet.

Halmstad kommun avser att förstärka **kompetensmässigt** genom att anställa en jurist. Laholms handläggare anser sig ha tillräcklig kompetens men ser behov av att i tid utse efterträdare då alkoholhandläggaren kommer att gå i pension under nästkommande år. Hylte kommuns handläggare anger att det inte finns tillräcklig kompetens inom området. Planering finns för kompetenshöjande insatser.

Samarbetet mellan involverade myndigheter synes överlag fungera förhållandevis väl även om det finns förbättringsområden vad gäller skatteverket för Laholms del och polismyndigheten för Halmstads och Hyltes del. Det är väsentligt att kommunerna initierar ett förbättrat samarbete med polismyndigheten. Polismyndigheten är liksom kommunerna tillsynsmyndighet inom alkoholområdet och har därmed ett särskilt ansvar.

Gemensamt för alla tre kommunerna är att **behovet av en tydligare lagstiftning inom alkohol- och tobaksområdet påtalas**. Detta gäller särskilt alkohollagstiftningen. Nuvarande lagstiftning upplevs som svår att agera utifrån. Kommunerna upplever sina möjligheter att agera vid annat än ekonomisk misskötsamhet som ytterst begränsade.

Alkohollagen

Kommentarer huvudsakligen hämtade från FHI:s handbok

Alkohollagens rättsområde

Av 1 kap 1 § alkohollagen (AL) framgår att lagstiftningen gäller för tillverkning av alkoholdrycker (det vill säga spritdrycker, vin, starköl och öl). Lagen gäller även för handel med och marknadsföring av alkoholdrycker. I begreppet handel innefattas partihandel, detaljhandel, servering samt import/införsel och export/utförsel.

Utöver alkohollagen finns det en rad andra författningar som reglerar handel, marknadsföring m.m. av dessa drycker och sprit.

Detaljhandel med öl

I 5 kap 6 § anges att detaljhandel med öl, med de inskränkningar som föreskrivs i lagen, är tillåten under villkor att verksamheten bedrivs i en lokal som är godkänd som livsmedelslokal enligt bestämmelser som meddelats med stöd av livsmedelslagen, samt att försäljning av matvaror bedrivs i lokalen. Den som bedriver detaljhandel med öl skall anmäla verksamheten hos den kommun där försäljningen sker. Anmälan skall göras senast när verksamheten påbörjas.

Den som bedriver detaljhandel med öl skall utöva särskild tillsyn (egentillsyn) över försäljningen. För tillsynen skall det finnas ett för verksamheten lämpligt program.

Genom alkohollagens tillkomst avskaffades det tillståndskrav som tidigare gällde för matvaruhandlare som bedrev detaljhandel med öl. Förutsättningarna för att detaljhandel med öl skall få bedrivas är numera att den sker i en godkänd livsmedelslokal och att det där även bedrivs matvaruförsäljning.

Med matvaror menas matvaror ur det sedvanliga livsmedelssortimentet. Med detta avses t.ex. mejeriprodukter, charkvaror, torrvaror, grönsaker och frukt samt ett brett urval konserver liksom djupfrysta matvaror.

Den som bedriver detaljhandel med öl skall anmäla verksamheten hos den kommun där försäljningen sker. Anmälan skall göras av behörig företrädare för det företag som driver verksamheten. Anmälan skall göras senast när verksamheten påbörjas.

Varje företag som bedriver detaljhandel med öl är skyldigt att utöva särskild tillsyn (egentillsyn) över ölförsäljningen. För denna egentillsyn skall företaget ta fram och tillämpa ett egentillsynsprogram. Programmet skall beskriva vilka rutiner som skall tillämpas vid försäljning av folköl för att minimera antalet överträdelser av försäljningsbestämmelserna.

Det är viktigt att kommunen informerar handlarna om försäljningsreglerna och om skyldigheten att ha en särskild tillsyn över ölförsäljningen så snart en handlare gjort en anmälan enligt 5 kap. 6 § andra stycket. Kommunen bör i sin tillsyn över öldetaljhandeln ha särskild uppmärksamhet på hur egentillsynen fungerar. Frånvaron av egentillsyn och/eller program kan utgöra grund för åtgärd (försäljningsförbud eller varning).

Serveringstillstånd

Av 7 kap 5 § framgår att serveringstillstånd kan meddelas för servering till allmänheten eller i förening, företag eller annat slutet sällskap. Tillstånd kan avse servering året runt eller årligen under en viss tidsperiod (stadigvarande tillstånd). Tillstånd kan även avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle. Stadigvarande tillstånd gäller tills vidare. Tillståndsmyndigheten får dock om det finns särskilda skäl begränsa tillståndets giltighet till viss tid. I samband med beslut om serveringstillstånd eller senare får tillståndsmyndigheten meddela de villkor som behövs.

De stadigvarande tillstånden kan antingen avse hela året eller viss del av året (säsongsrättighet). Exempel på säsongsrättighet är en restaurang som har tillsvidarestillstånd till servering under sommarmånaderna.

För stadigvarande tillstånd för servering till allmänheten gäller höga krav till exempel beträffande lokaler, matutbud och kännedom om alkohollagstiftningen. Stadigvarande tillstånd gäller tills vidare. Tillståndsmyndigheten får dock om det finns särskilda skäl begränsa tillståndets giltighet till viss tid. I samband med beslut om serveringstillstånd eller senare får tillståndsmyndigheten meddela de villkor som behövs.

För servering till slutna sällskap och för tillfälliga tillstånd har det utvecklats en praxis som innebär lägre krav på matutbud, lokalens beskaffenhet och sökandens utbildning, dock inte på sökandens vandel.

Ett stadigvarande tillstånd avseende slutna sällskap är antingen en s.k. klubb rättighet, det vill säga ett tillstånd för ett visst sällskap som förening, företag, klubb, personalgrupp och dylikt, eller en s.k. festvåningsrättighet, det vill säga ett tillstånd till en restaurangrörelse som på beställning bedriver servering till olika slutna sällskap.

För att det skall kunna vara fråga om ett slutet sällskap krävs att medlemskretsen är känd före det aktuella arrangemanget. Det är alltså inte fråga om ett slutet sällskap om till exempel medlemskap kan lösas i entrén till den aktuella tillställningen. Vidare krävs att det finns ett gemensamt intresse eller annat innehållsmässigt samband mellan medlemmarna.

Genom villkor kan tillståndsmyndigheten till exempel förordna om:

- vilka serveringslokaler som får utnyttjas och hur
- att ordningsvakter skall finnas
- att alkoholdrycker endast får serveras genom bordservering
- vilka serveringstider som skall gälla
- hur och när en drinkbar får användas

Villkor kan meddelas även efter det att tillstånd har givits. Skäl för detta kan vara senare uppkomna problem som har direkt samband med serveringsrörelsen till exempel att serveringen har medfört alkoholpolitiska olägenheter. Villkor kan också meddelas p.g.a. nytillkommande yttre omständigheter till exempel för att undvika ordningsstörningar vid allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar.

I 7 kap 6 § anges att serveringstillstånd kan gälla spritdrycker, vin och starköl eller avse en eller två av dessa drycker.

Av 7 kap 7 § framgår att serveringstillstånd endast får meddelas den som visar att han med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt är lämplig att utöva verksamheten. Sökanden skall också visa att serveringsstället uppfyller kraven i 8 §. Vid tillståndsprövningen skall särskild hänsyn tas till om sökanden är laglydig och benägen att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna.

För att tillstånd skall få meddelas krävs en utredning som gör sannolikt att sökanden kommer att bedriva serveringen i enlighet med lagens bestämmelser. När prövningen avser en juridisk person riktas lämplighetskraven även mot de fysiska personer som har ett betydande inflytande i rörelsen.

I 7 kap 8 § anges bland annat att tillstånd för servering till allmänheten året runt eller årligen under viss tidsperiod får meddelas endast om serveringsstället har ett kök för allsidig matlagning och tillhandahåller lagad mat. Serveringsstället skall ha ett med hänsyn till omständigheterna tillräckligt antal sittplatser för gäster. Serveringsstället skall även vara lämpligt för sitt ändamål ur brandsäkerhetssynpunkt. Tillstånd för servering till allmänheten under en enstaka tidsperiod eller vid ett enstaka tillfälle får meddelas om serveringsstället tillhandahåller lagad mat. Detsamma gäller beträffande tillstånd för servering i slutet sällskap.

Enligt 7 kap 10 § skall serveringstillstånd avse viss lokal eller avgränsat utrymme.

Av 7 kap 12 § framgår att serveringstillstånd av spritdrycker, vin och starköl meddelas av den kommun där serveringsstället är beläget.

I 7 kap 19 § anges att kommunen skall återkalla serveringstillstånd om:

1. tillståndet inte längre utnyttjas,
2. det inte endast tillfälligt uppkommer sådana olägenheter som avses i 6 kap. 2 §,
3. tillståndshavaren inte följer de för servering eller serveringstillstånd gällande bestämmelserna i denna lag eller föreskrifter eller villkor meddelade med stöd av denna lag,
4. de förutsättningar som gäller för meddelande av tillstånd enligt 7 och 8 §§ inte längre föreligger, eller
5. tillståndshavaren tillåter brottslig verksamhet på serveringsstället. Lag (2001:414).

I 7 kap 20 § anges att i stället för återkallelse enligt 18 eller 19 § kan tillståndshavaren meddelas varning, om varning av särskilda skäl kan anses vara en tillräcklig åtgärd.

Tillsyn

Enligt 8 kap 1 § utövar Statens folkhälsoinstitut, med den begränsning som följer av 1 a §, central tillsyn över efterlevnaden av denna lag och kan meddela allmänna råd till vägledning för tillämpningen av lagen. Länsstyrelsen utövar tillsyn inom länet. Länsstyrelsen skall också biträda kommunerna med råd i deras verksamhet. Den omedelbara tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om servering av spritdrycker, vin och starköl utövas av kommunen och av polismyndigheten. Kommunen och polismyndigheten utövar också tillsyn över servering av och detaljhandel med öl.

Statens folkhälsoinstitut skall följa utvecklingen och vara vägledande vid tillämpningen av lagen. De regionala myndigheterna, länsstyrelserna, skall bl.a. ge kommunerna vägledning men också utöva tillsyn av kommunernas verksamhet. Det senare gäller bl.a. avseende alkohollagens efterlevnad (t.ex. att tillstånd bara meddelas när förutsättningarna är uppfyllda) men

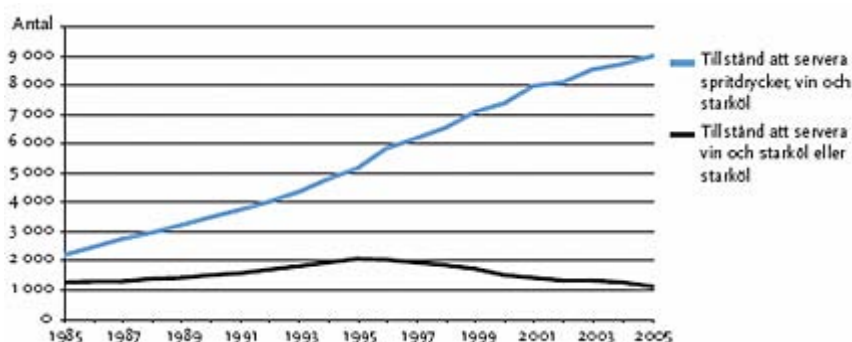
även förvaltningslagens efterlevnad. Kommuner och polismyndigheter skall utöva den direkta tillsynen.

Kommunerna har rätt att finansiera tillsynsverksamheten med avgifter (7 kap 13 § tredje stycket). Kommunerna har också getts en möjlighet att ta hjälp av varandra med uppgifterna (7 kap 16 §). Samverkan kan också ske i andra former än de som regleras i avtal. Tillsynsmyndigheternas informationsutbyte sinsemellan och andra myndigheters skyldigheter att lämna tillsynsmyndigheterna upplysningar har särskilt reglerats med syfte att möjliggöra en effektiv tillsyn (8 kap 2 §). Bland annat skall polismyndigheten underrätta tillsynsmyndigheten om sina iakttagelser. Kommunen skall underrätta den polismyndighet som berörs om de beslut som fattats enligt alkohollagen (7 kap 22 §).

Ansvarsfull alkoholservering (Materialet hämtat direkt från FHI:s hemsida)

Historik

Restaurangkulturen är viktig för allmänhetens attityder och hållning när det gäller alkohol. Antalet restauranger med serveringstillstånd har på senare år mer än tredubblats (fig 1) och alkoholkonsumtionen har ökat markant (fig 2), med ökad risk för våld och skador som följd. Den svenska restaurangnäringen har därför en viktig roll att spela när det gäller att skapa förståelse för ett ansvarsfullt bruk av alkohol.

(fig. 1) Ökningen av serveringstillstånd i Sverige 1977/1985-2005

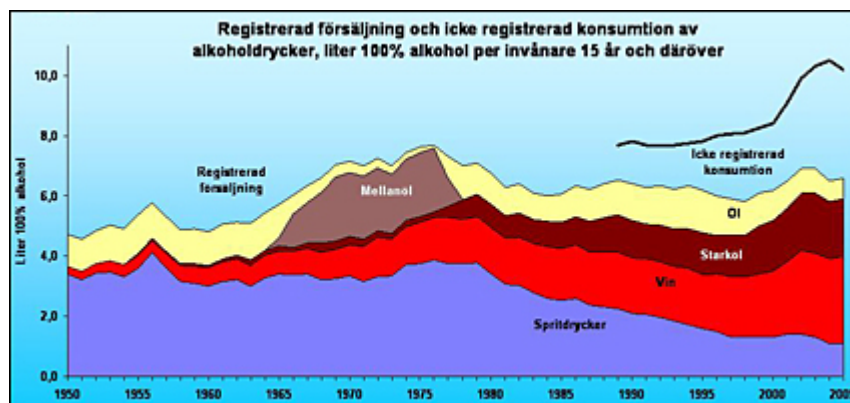
Arbetsmetoden Ansvarsfull alkoholservering utvecklades som en del inom det s.k. STAD-projektet (Stockholm förebygger Alkohol och Droger) under åren 1995-2001. Utvärdering av STAD-projektet pågick kontinuerligt från 1997 till 2001. Mätningarna visade att restaurangerna betydligt oftare nekade berusade gäster alkohol vid projektets slut jämfört med innan – en förbättring med 65 procent.

Ett annat resultat var att krogpersonalen oftare sade nej till underåriga gäster – en förbättring med 13 procent. Detta visar att utbildningen var ett lyckat drag. Krögarna kände också att de blev professionellare, de blev stärkta i sin yrkesroll kring lagar och regler och kunde prata mer om situationen på krogen.

En nationell referensgrupp med representanter från bransch och myndigheter bildades med uppgift att se hur samordningen i landet kunde ske. Den 1-2 juni 2004 samlades den nationella samordningsgruppen för att utveckla spridningen av Ansvarsfull alkoholservering i landet.

Sven Andréasson, forskare och chef för Statens folkhälsoinstituts avdelning för alkohol och narkotika, anser att just kombinationen av samverkan, utbildning och förbättrad tillsyn är framgångsfaktorn i metoden. Sven är också initiativtagare till STAD-projektet, som permanentats i Stockholm och har en egen hemsida, www.stad.org.

Birgitta Lindewald, projektledare på Statens folkhälsoinstitut, framhäver utbildningens nytta: ”Jag tror att nyckeln är just kunskapen – om man vet mer trivs man också bättre på jobbet. Dessutom får krogpersonalen träning i konflikthantering samt teamskapande och kan därmed få bättre samarbete med polisen och kommunen”.

(fig. 2) Alkoholkonsumtion i Sverige 1977/1985 -2005

Resultat från STAD-projektet i Ansvarsfull alkoholservering, genomfört i Stockholm 1997-2001:

a) Berusningsstudien:

1996 nekade ca 5 av 100 restauranger att servera alkohol till skådespelare* som spelade kraftigt berusade

1999 nekade ca 47 av 100 restauranger att servera alkohol till skådespelare* som spelade kraftigt berusade.

2001 nekade ca 70 av 100 restauranger att servera alkohol till skådespelare* som spelade kraftigt berusade.

b) Ungdomsstudien:

1996 gjordes 161 inköpsförsök på restauranger av 18-åriga ungdomar med yngre utseende*. De nekades att köpa alkohol i 55 procent av sina försök.

1998 gjordes 113 inköpsförsök på restauranger av 18-åriga ungdomar med yngre utseende*. De nekades att köpa alkohol i 59 procent av sina försök.

2001 gjordes 113 inköpsförsök på restauranger av 18-åriga ungdomar med yngre utseende*. De nekades att köpa alkohol i 68 procent av sina försök.

* Eftersom brottsprovocering är förbjudet i lag används skådespelare respektive 18-åringar med yngre utseende i dessa studier.

c) Våldsstudien:

STAD-projektet analyserade polisdistrikten avseende våldsbrott i innercity som omfattade Stureplan, Kungsträdgården och Norrmalm under perioden september 1994 och 2000. Våldsbrotten som haft anknytning till alkoholkonsumtionen på restauranger hade enligt statistiken sjunkit med 29 procent eller 77 fall i månaden. I kontrollområdet Södermalm hade de alkoholrelaterade våldsbrotten under samma period stigit något.

d) Forskning/utvärdering:

Ewa Wallin som arbetat med utvärderingen av STAD-projektet konstaterar i sin doktorsav-

handling "Responsible Beverage Service – effects of a Community Action Project" att resultaten är utomordentligt goda. Dels för att man fått så stora effekter i minskad alkoholkonsumtion, dels för att arbetet har kunnat permanentas i kommunen. Utifrån en rad nyckelfaktorer såsom "structural changes", "adoption" och "sustainability" har hon i avhandlingen bedömt hur väl projektets delar växer in i ordinarie verksamhet. En viktig vinst är att nya, skärpta rutiner kring kroginspektioner växt fram, främst kring överservering av alkohol.

Uppdraget

Efter den lyckosamma utvärderingen av STAD-projektet fick Statens folkhälsoinstitut i uppdrag av regeringen att intensifiera spridningen av metodpaketet "Ansvarsfull alkoholservering" till Sveriges kommuner. Det övergripande målet är att minska antalet våldsbrott på och i anslutning till krogen. Utvärderingar visar att metoden fungerar lika bra i stora som små kommuner. Målet uppnås genom att krogpersonalen görs uppmärksam på att de inte skall servera alkohol till märkbart berusade eller underåriga gäster.

Målet förstärks genom att:

- Serveringspersonalen får en ökad förmåga att se risksituationer och kan ingripa på ett bra sätt,
- restaurangerna utarbetar en policy för alkoholserveringen på krogen och
- myndigheterna förstärker sin tillsyn

Tobakslagen

På grund av de hälsorisker och olägenheter som är förbundna med bruk av tobak och exponering för tobaksrök meddelas i denna lag bestämmelser om:

- Begränsning av rökning i vissa lokaler och utrymmen samt på vissa områden utomhus,
- rökfri arbetsmiljö,
- varningstexter och innehållsdeklaration på förpackningar till tobaksvaror,
- begränsningar av handeln med och rätten till införsel av tobaksvaror,
- marknadsföring av tobaksvaror och användning av vissa varukännetecken i marknadsföring av andra varor eller tjänster samt
- produktkontroll m.m. av tobaksvaror.

Rökförbud

Av 2 § 5 punkten framgår att rökning är förbjuden i restauranger och på andra serveringsställen, utom när servering sker utomhus.

Åldersgräns

Enligt 12 § får tobaksvaror inte säljas eller på annat sätt lämnas ut i näringsverksamhet till den som inte fyllt 18 år. Den som lämnar ut tobaksvaror skall förvissa sig om att mottagaren har uppnått nämnda ålder. I 12 § a anges att tobaksvaror som säljs till konsumenter skall tillhandahållas på ett sådant sätt att det går att kontrollera mottagarens ålder. Detta gäller även när försäljningen sker genom automat, via postorder eller liknande.

Anmälan om försäljning

Av 12 § c framgår att en näringsidkare som tillhandahåller tobaksvaror för försäljning till konsumenter skall anmäla försäljningen hos den kommun där försäljningen sker. Anmälan skall göras senast när försäljningen påbörjas. Näringsidkaren skall utöva särskild tillsyn (egentillsyn) över försäljningen och ansvara för att det finns ett för verksamheten lämpligt egentillsynsprogram.

Tillsyn

I 19 § anges att den centrala tillsynen över att denna lag och föreskrifter som meddelas med stöd av lagen följs utövas av Statens folkhälsoinstitut när det gäller

- a) miljöer som avses i 2 § och som inte är upplåtna enbart för personal (avser bland annat restauranger),
- b) lokaler som avses i 4 § (avser bland annat hotell),
- c) varningstexter m.m. enligt 9, 10 och 11 §§,
- d) handel enligt 12/12 b §§ och anmälan och egentillsyn enligt 12 c §,
- e) produktkontroll m.m. enligt 16 – 18 §§, och
- f) uppgifter om kostnader för marknadsföring enligt 18 b §.

Av 19 § a framgår att den eller de nämnder kommunfullmäktige bestämmer har den omedelbara tillsynen avseende:

- De miljöer och lokaler för vilka Statens folkhälsoinstitut har den centrala tillsynen
- Bestämmelserna om handel m.m. enligt 12 – 12 c §§

- Bestämmelserna om marknadsföring m.m. i 14 och 14 a §§ när det gäller marknadsföringsåtgärder på eller i anslutning till försäljningsställen

Länsstyrelsen utövar inom länet tillsyn enligt första stycket 2. Länsstyrelsen skall följa kommunernas verksamhet och biträda kommunerna med information och råd, och främja samarbete mellan olika tillsynsmyndigheter och mellan tillsynsmyndigheter och andra. Lag (2005:369).

Enligt 19 § b får en kommun ta ut avgift för sin för sin tillsyn av den som bedriver anmälningspliktig näringsverksamhet med tobaksvaror.

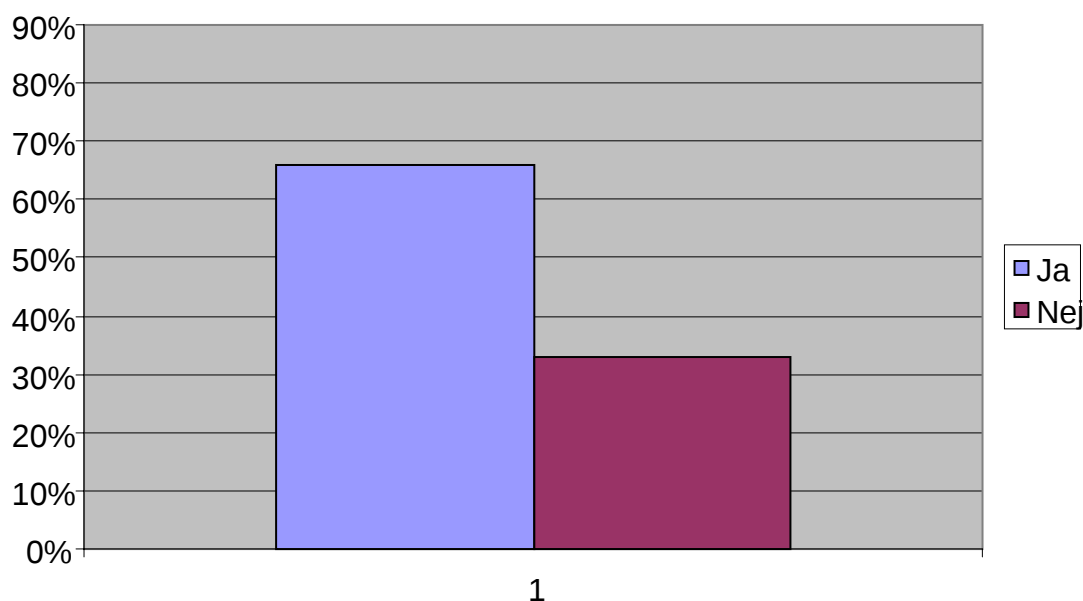
Av kommunerna genomförd tillsyn enligt alkohollagen – samtliga uppgifter avser år 2006

	Laholm	Halmstad	Hylte	Falkenberg	Varberg	Kungsbacka
Används årlig tillsynsplan?	Ja	Ja	Nej	Nej	Ja	Ja
Fanns det i kommunen ett politiskt beslut att arbeta med metoden ansvarsfull alkoholservering ?	Nej	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja
Hur många detalj-handelsställen för öl fanns det anmälda i kommunen den 31 dec 2006?	40	80	15	66	54	36
Har kommunen, eller kommunen tillsammans med polismyndigheten, besökt detaljhandelsställen för öl i informations- och/eller kontrollsyfte?	Ja	Nej	Ej uppgift	Ja	Nej	Ja
Antal sådana besök	34	0	Ej uppgift	3	0	20
Hur många detaljhandelsställen enligt ovanstående tillämpade program för egenkontroll?	36	Ej uppgift	Ej uppgift	3	Ej uppgift	15
Har något beslut om förbud och/eller varning meddelats av kommunen med stöd av alkohollagen	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Hur många beslut enligt ovan, anledning och typ av beslut	0	0	0	0	0	0
Hur många tillfälliga serverings-tillstånd meddelades?	6 varav 3 till allmänheten och 3 till slutna sällskap	54 varav 16 tillfälliga tillstånd till allmänheten och 38 tillstånd till slutna sällskap	6 varav 2 tillstånd till allmänheten och 4 till slutna sällskap	6 varav 5 tillfälliga tillstånd till allmänheten och 1 till slutna sällskap	21 varav 6 tillfälliga tillstånd till allmänheten och 15 till slutna sällskap	8
Hur många ansökningar om tillfälliga serverings-stillstånd avslogs?	0	0	0	0	0	0

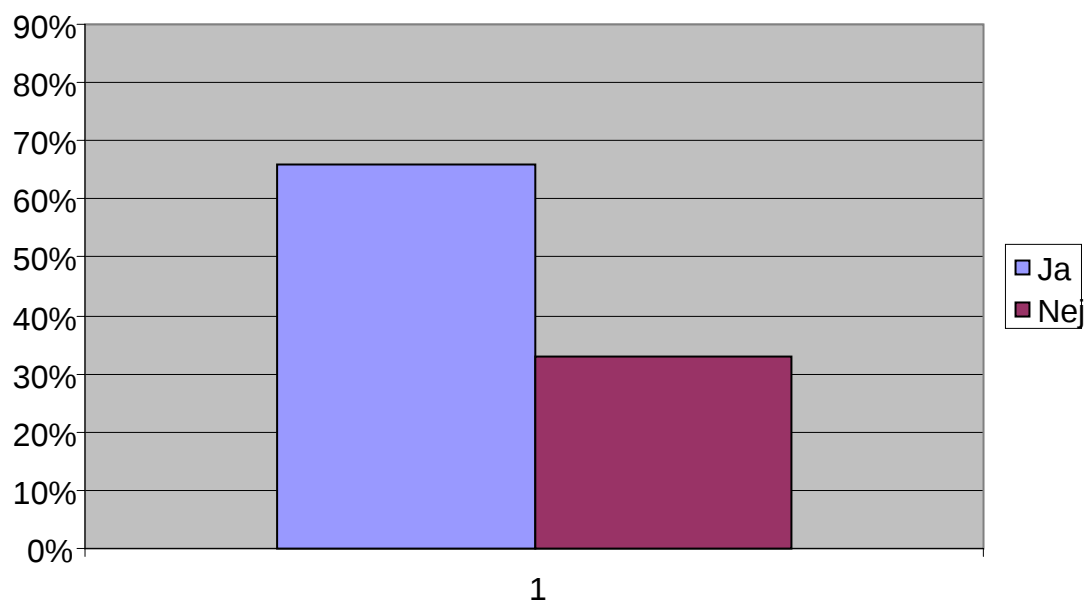
	Laholm	Halmstad	Hylte	Falkenberg	Varberg	Kungsbacka
Grund till avslag	-	-	-	-	-	-
Genomfördes besök hos tillståndshavare med tillfälliga serveringstillstånd i informations och/eller kontrollsyfte?	Nej	Ja	Nej	Ja	Ja	Nej
Tidpunkter för besök enligt ovanstående	-	Efter 23.00: 2	-	20.00-23.00: 2	Före 20.00: 2 20.00-23.00: 4 Efter 23.00: 5	-
Bedömning av tillståndshavarnas tillämpning av bestämmelserna omm ordning och nykterhet respektive åldersgräns i samband med ovanstående besök	-	Mycket bra respektive bra	-	Bra utifrån båda aspekterna	Mycket bra	-
Hur många ansökningar om stadigvarande serveringstillstånd avslogs?	0	3	0	0	2	0
Anledning till avslag enligt ovanstående	-	Brister i tillhandahållandet av mat samt brister i den personliga lämpligheten	-	-	Brister i ekonomisk skötsamhet samt brister i tillhandahållandet av lagad mat	-
Genomfördes besök hos tillståndshavare med stadigvarande serveringstillstånd i informations och/eller kontrollsyfte?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Hur många besök enligt ovanstående och vid vilka tidpunkter?	Före 20.00: 4 20.00–23.00: 2 Efter 23.00: 0	Uppgift saknas dock totalt 149 besök. Tider har ej angivits	Före 20.00: 6	Före 20.00: 25 20.00-23.00: 25 Efter 23.00: 20	Före 20.00: 13 20.00-23.00: 28 Efter 23.00: 11	20.00-23.00: 10 Efter 23.00: 30
Bedömning av hur tillståndshavare med stadigvarande serveringstillstånd tillämpar bestämmelser om ordning och nykterhet respektive åldersgräns	Mycket bra i båda kategorierna	Bra	Uppgift saknas	Bra utifrån båda aspekterna	Bra utifrån ordning och nykterhet. Mycket bra utifrån att åldersgräns följs	Ej bedömning utifrån ordning och nykterhet. Åldersgräns bra.

	Laholm	Halmstad	Hylte	Falkenberg	Varberg	Kungsbacka
Har något beslut om återkallelse eller varning meddelats av kommunen?	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja
Hur många återkallelser enligt ovanstående	0	7	0	3	8	11
Återkallelse enligt vilken grund?	-	Tillståndet utnyttjas ej längre: 4 Brister i ekonomisk skötsamhet: 3	-	Tillståndet utnyttjas ej längre: 1 Brister i ekonomisk skötsamhet: 2	Tillståndet utnyttjas ej längre: 7 Annan grund: 1	Annan grund: 11
Antal varningar enligt ovanstående	1	7	0	3	2	0
Varning enligt vilken grund?	Annan orsak, till exempel överträdelse av marknadsföringsbestämmelser eller underlåtenhet att lämna restaurangrapport: 1	Annan orsak till exempel överträdelse av marknadsföringsbestämmelser eller underlåtenhet att lämna restaurangrapport: 4 Annan grund: 3	-	Brister i ordning: 1 Brister i ekonomisk skötsamhet: 2	Brister i ekonomisk skötsamhet: 1 Annan grund: 1	-

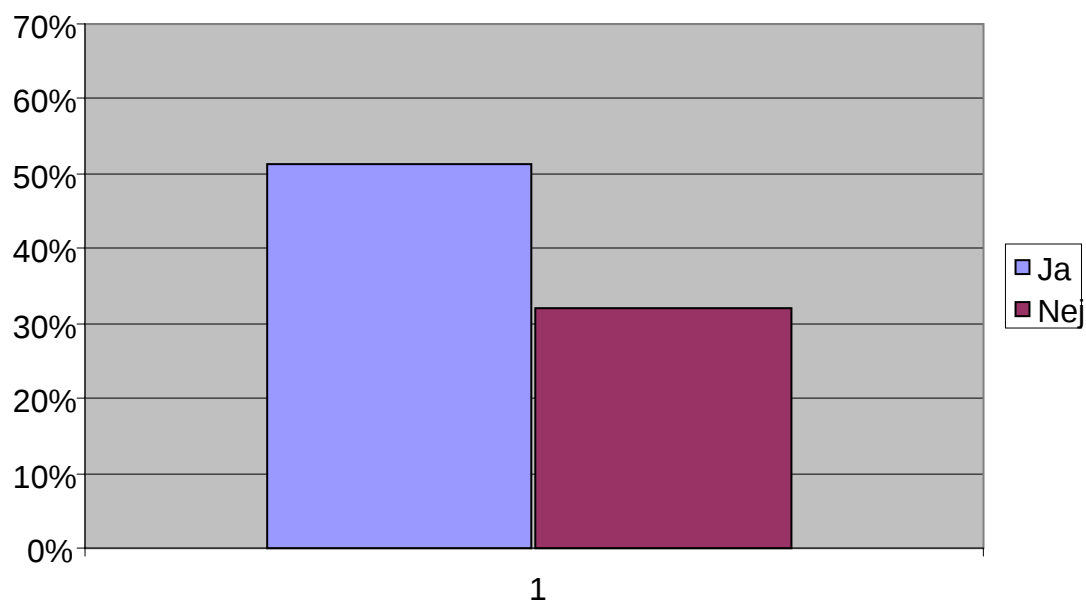
Använder kommunen en årlig tillsynsplan?

Finns det i kommunen ett politiskt beslut att arbeta med metoden ansvarsfull alkoholservering?

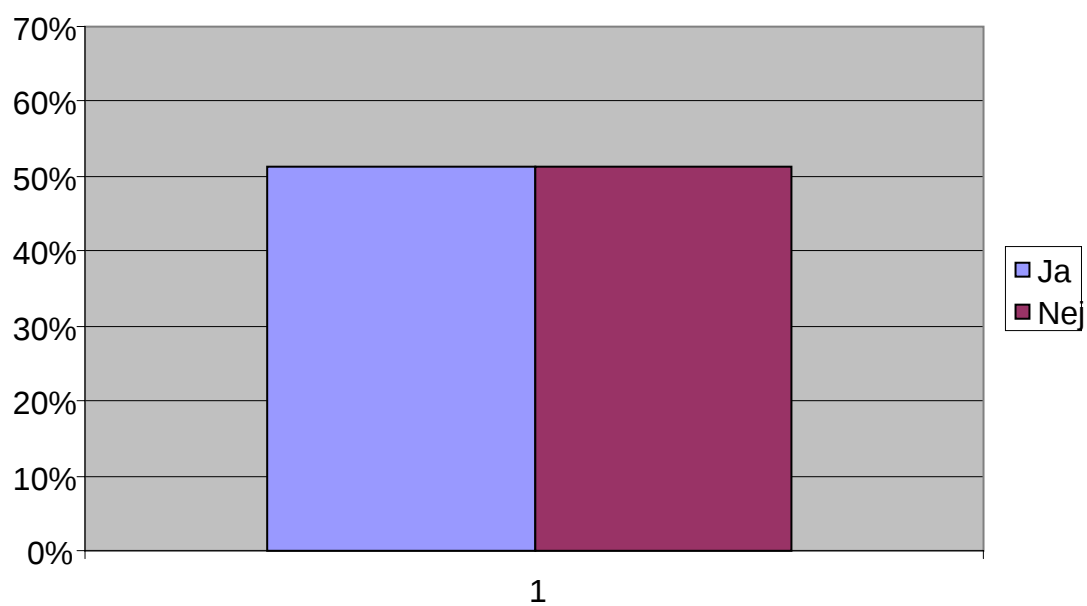

Har kommunen, eller kommunen i samarbete med polismyndigheten, besökt detaljhandelsställen för öl i informations- och/eller kontrollsyfte?

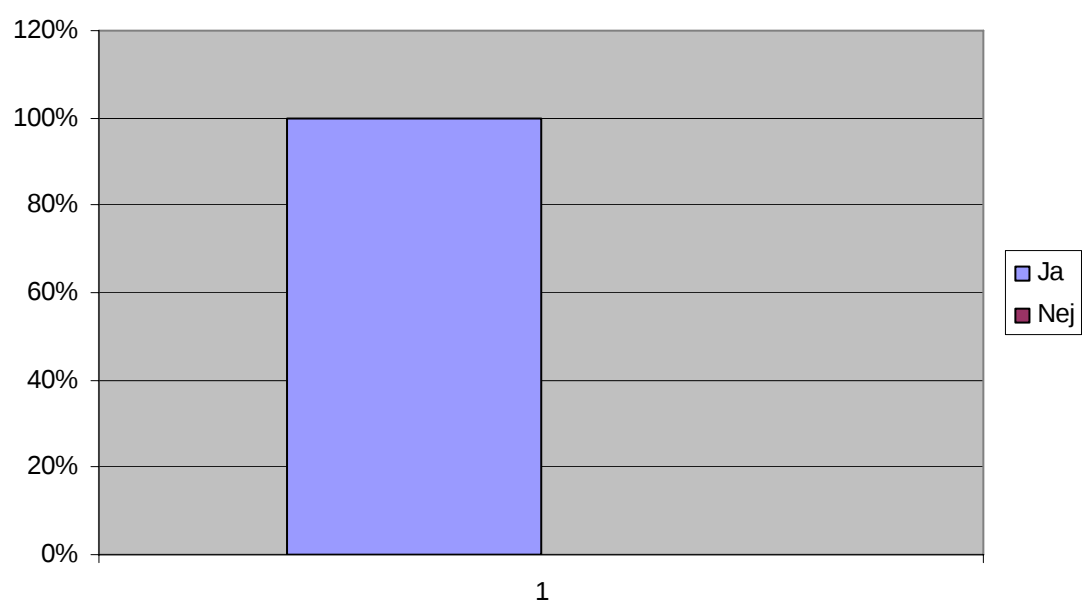

(Ej uppgift 16,7 %)

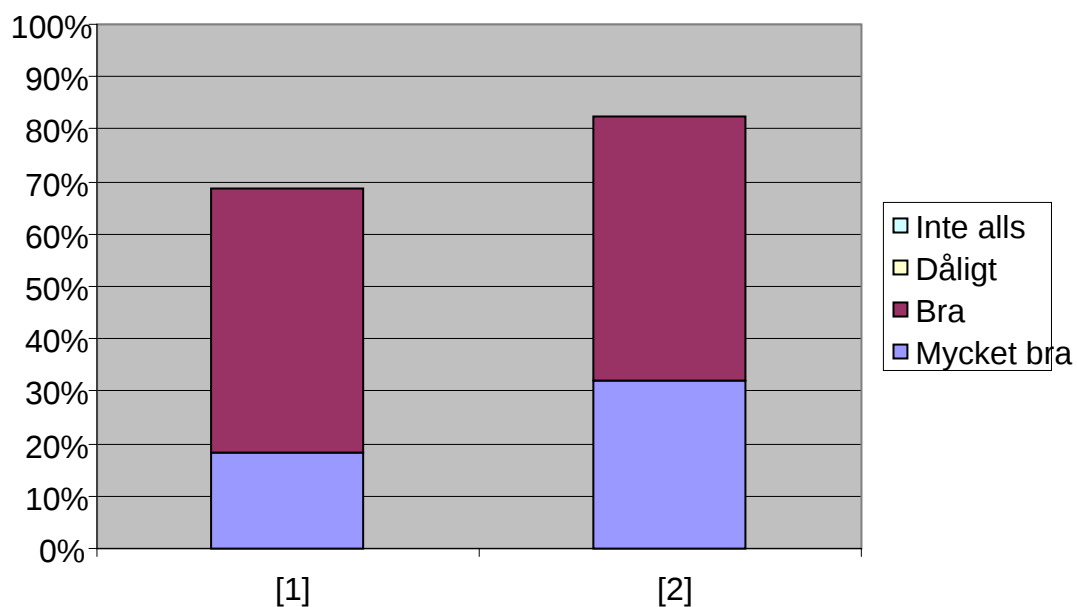
Genomförde kommunen besök hos tillståndshavare med tillfälliga serveringstillstånd?

Genomfördes besök hos tillståndshavare med stadigvarande serveringstillstånd?

Hur upplevde kommunen att tillståndshavare med stadigvarande tillstånd tillämpade bestämmelserna om ordning och nykterhet samt åldersgräns?

(Ej uppgift 33, 3 % avseende ordning och nykterhet samt 16,7 % avseende åldersgräns)

Uppgifter avseende serveringstillstånd och försäljning på systembolag

Laholm

Serveringstillstånd och försäljning på systembolag

Alkoholförsäljning 2005		
	Serverings- tillstånd *	Försäljning systembolag **
Kommunen	14,7	2,3
Länet	14,7	3,9
Riket	14,1	4,9
* Antal/10 000 invånare 15+ år (2005–12–31)		
** Antal liter 100%-ig alkohol/invånare 15+ år (under året)		
Källa: Statens folkhälsoinstitut, FHI/tillsyn		

Halmstad

Serveringstillstånd och försäljning på systembolag

Alkoholförsäljning 2005		
	Serverings- tillstånd *	Försäljning systembolag **
Kommunen	18,1	4,2
Länet	14,7	3,9
Riket	14,1	4,9
* Antal/10 000 invånare 15+ år (2005–12–31)		
** Antal liter 100%-ig alkohol/invånare 15+ år (under året)		
Källa: Statens folkhälsoinstitut, FHI/tillsyn		

Hylte

Serveringstillstånd och försäljning på systembolag

Alkoholförsäljning 2005		
	Serverings- tillstånd *	Försäljning systembolag **
Kommunen	16,5	3,3
Länet	14,7	3,9
Riket	14,1	4,9
* Antal/10 000 invånare 15+ år (2005–12–31)		
** Antal liter 100%-ig alkohol/invånare 15+ år (under året)		
Källa: Statens folkhälsoinstitut, FHI/tillsyn		

Falkenberg

Serveringstillstånd och försäljning på systembolag

Alkoholförsäljning 2005		
	Serverings- tillstånd *	Försäljning systembolag **
Kommunen	16,3	4,0
Länet	14,7	3,9
Riket	14,1	4,9
* Antal/10 000 invånare 15+ år (2005–12–31)		
** Antal liter 100%-ig alkohol/invånare 15+ år (under året)		
Källa: Statens folkhälsoinstitut, FHI/tillsyn		

Varberg

Serveringstillstånd och försäljning på systembolag

Alkoholförsäljning 2005		
	Serverings- tillstånd *	Försäljning systembolag **
Kommunen	13,7	4,0
Länet	14,7	3,9
Riket	14,1	4,9
* Antal/10 000 invånare 15+ år (2005–12–31)		
** Antal liter 100%-ig alkohol/invånare 15+ år (under året)		
Källa: Statens folkhälsoinstitut, FHI/tillsyn		

Kungsbacka

Serveringstillstånd och försäljning på systembolag

Alkoholförsäljning 2005

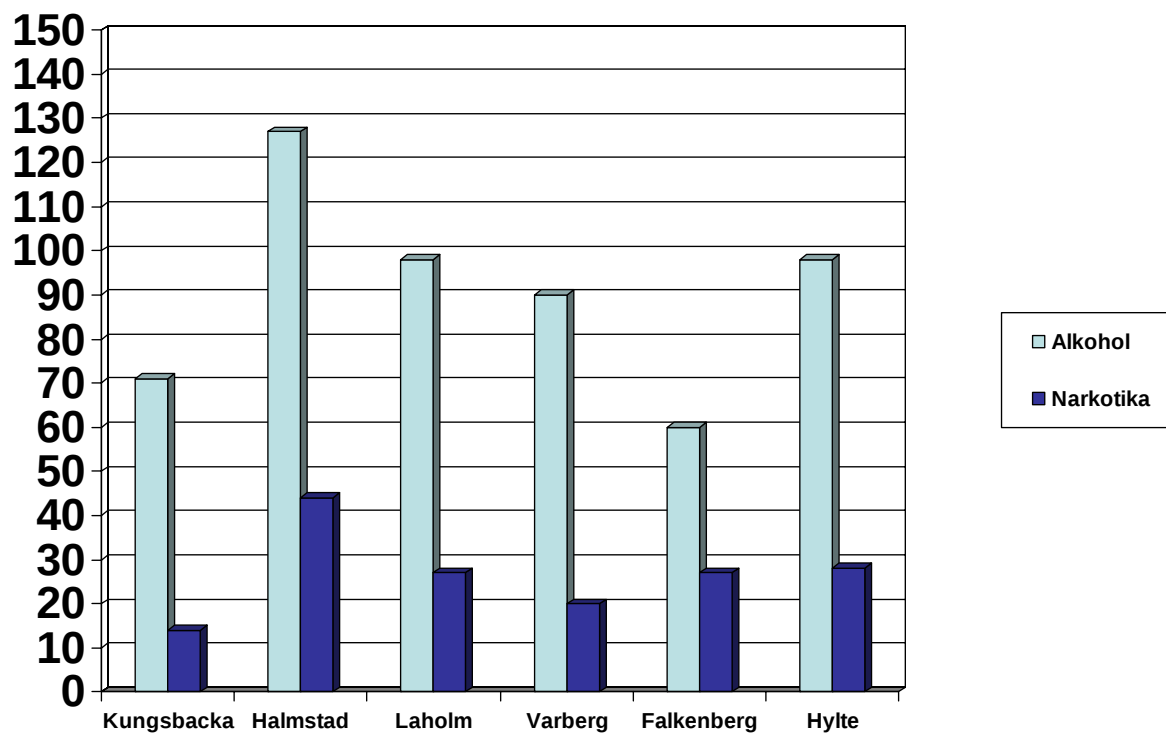
	Serverings- tillstånd *	Försäljning systembolag **
Kommunen	9,9	3,9
Länet	14,7	3,9
Riket	14,1	4,9

* Antal/10 000 invånare 15+ år (2005–12–31)

** Antal liter 100%-ig alkohol/invånare 15+ år (under året)

Källa: Statens folkhälsoinstitut, FHI/tillsyn

**Vårdtillfällen - Alkohol- och narkotikarelaterade diagnoser per 10 000 in-
vånare. Sjukhusen i landstinget Halland och Västra Götalandsregionen.
Totalt åren 2000 - 2005**

Statistiken framtagen av samordnare Elin Kareld, Kungsbacka kommun

Alkoholrelaterad dödlighet

Laholm

Alkoholrelaterad dödlighet

Alkoholrelaterad dödlighet 2000–2004		
	Kvinnor	Män
Kommunen	9,9	37,5
Länet	7,7	39,1
Riket	11,2	45,0
Antal döda/100 000 (medelfolk., 15+ år). Standardiserade tal		
Källa: Socialstyrelsen, Dödsorsaksregistret		

Halmstad

Alkoholrelaterad dödlighet

Alkoholrelaterad dödlighet 2000–2004		
	Kvinnor	Män
Kommunen	10,6	55,7
Länet	7,7	39,1
Riket	11,2	45,0
Antal döda/100 000 (medelfolk., 15+ år). Standardiserade tal		
Källa: Socialstyrelsen, Dödsorsaksregistret		

Hylte

Alkoholrelaterad dödlighet

Alkoholrelaterad dödlighet 2000–2004		
	Kvinnor	Män
Kommunen	4,3	39,7
Länet	7,7	39,1
Riket	11,2	45,0
Antal döda/100 000 (medelfolk., 15+ år). Standardiserade tal		
Källa: Socialstyrelsen, Dödsorsaksregistret		

Falkenberg

Alkoholrelaterad dödlighet

Alkoholrelaterad dödlighet 2000–2004		
	Kvinnor	Män
Kommunen	1,3	34,6
Länet	7,7	39,1
Riket	11,2	45,0
Antal döda/100 000 (medelfolk., 15+ år). Standardiserade tal		
Källa: Socialstyrelsen, Dödsorsaksregistret		

Varberg

Alkoholrelaterad dödlighet

Alkoholrelaterad dödlighet 2000–2004		
	Kvinnor	Män
Kommunen	5,6	32,9
Länet	7,7	39,1
Riket	11,2	45,0
Antal döda/100 000 (medelfolk., 15+ år). Standardiserade tal		
Källa: Socialstyrelsen, Dödsorsaksregistret		

Kungsbacka

Alkoholrelaterad dödlighet

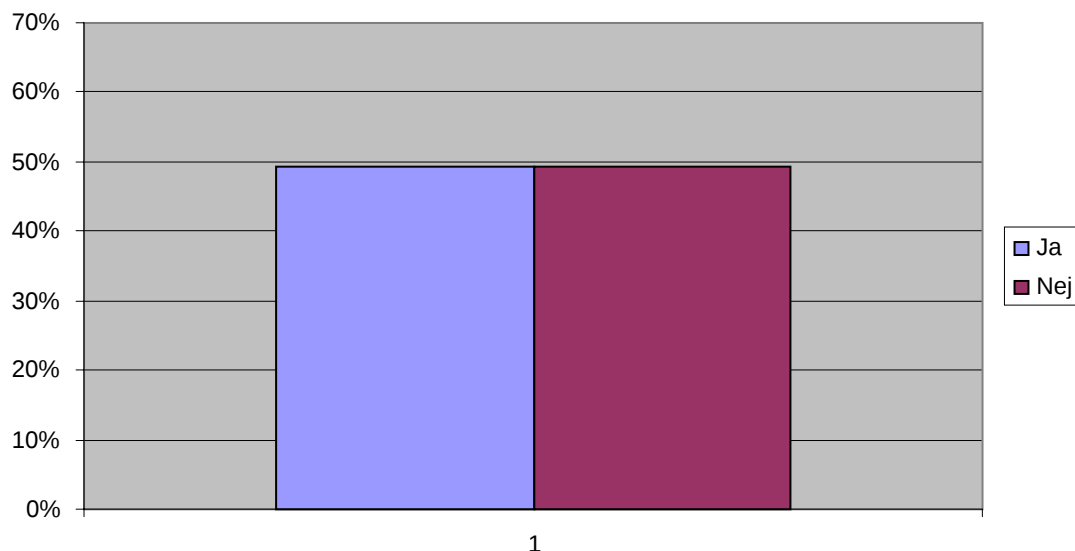
Alkoholrelaterad dödlighet 2000–2004		
	Kvinnor	Män
Kommunen	9,4	26,4
Länet	7,7	39,1
Riket	11,2	45,0
Antal döda/100 000 (medelfolk., 15+ år). Standardiserade tal		
Källa: Socialstyrelsen, Dödsorsaksregistret		

Tillsyn enligt tobakslagen – samtliga uppgifter avser år 2006

	Laholm	Halmstad	Hylte	Falkenberg	Varberg	Kungsbacka
Används årlig tillsynsplan?	Ja	Nej	Nej	Nej	Ja	Ja
Har kommunen besökt försäljningsställen i informations och/eller kontrollsyfte?	Ja	Nej	Nej	Ja	Nej	Ja
Antal försäljningsställen som besökt	37	0	Nej	2	0	41
Har föreläggande och/eller förbud meddelats på grund av åldersgräns?	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Har besök skett i serveringslokaler i informations och/eller kontrollsyfte?	Ja	Nej	Nej	Nej	Ja	Ja
Hur många sådana besök?	6	0	0	0	8	Ej uppgift
Har föreläggande och/eller förbud meddelats till lokal innehavare på grund av att bestämmelserna om rökfria serveringsmiljöer inte har följts?	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej

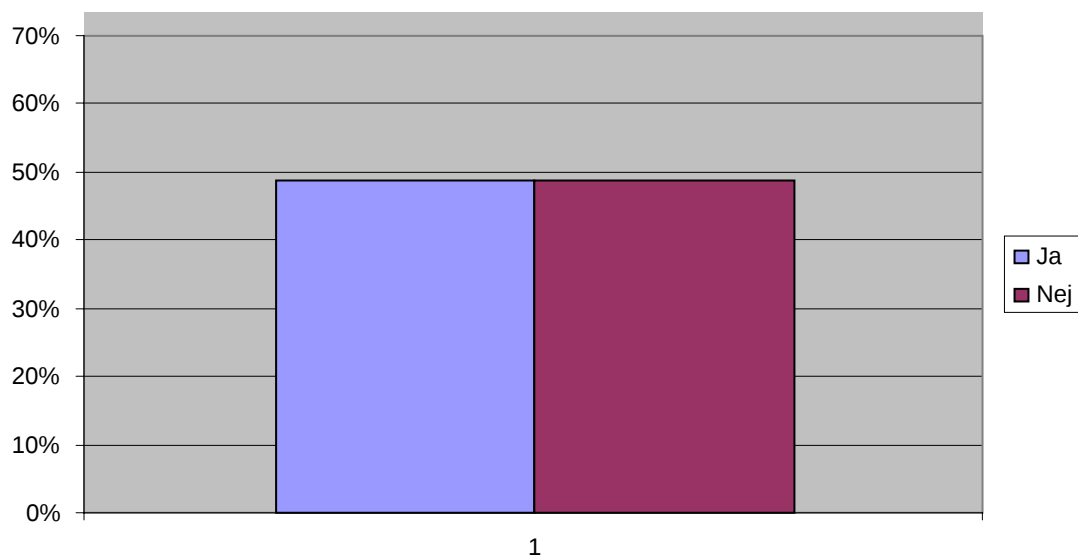
Länsvis statistik

Använder kommunen en årlig tillsynsplan?

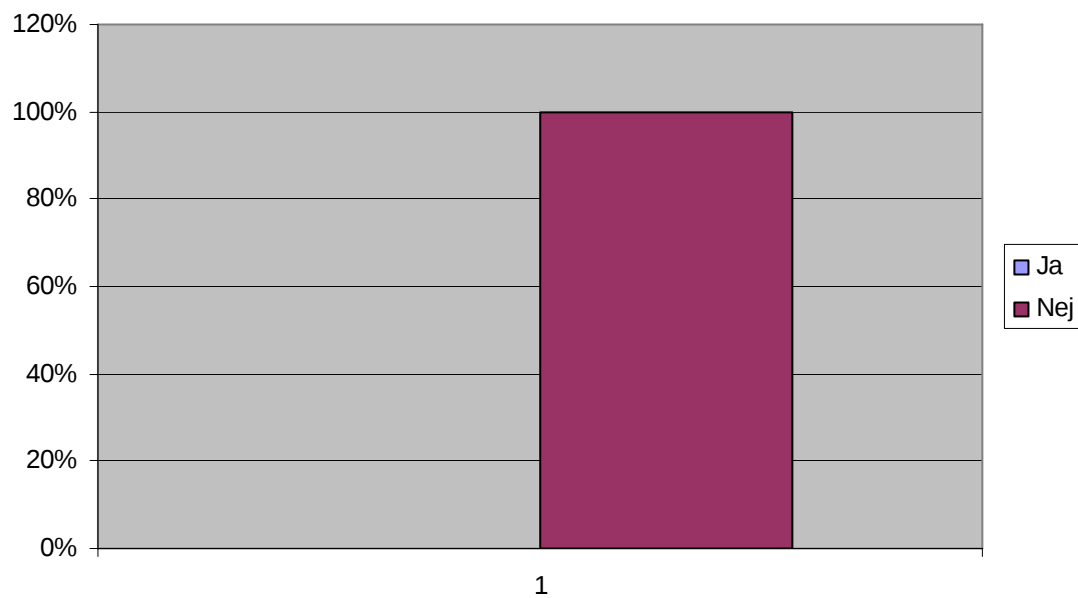

1

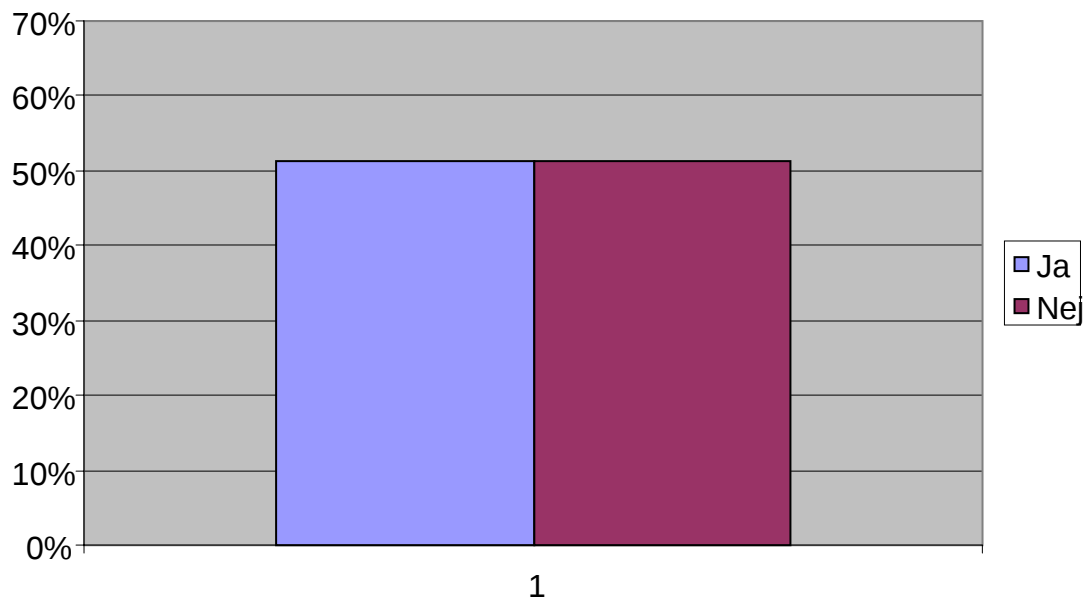
Har kommunen besökt försäljningsställen i informations- och eller kontrollsyfte?

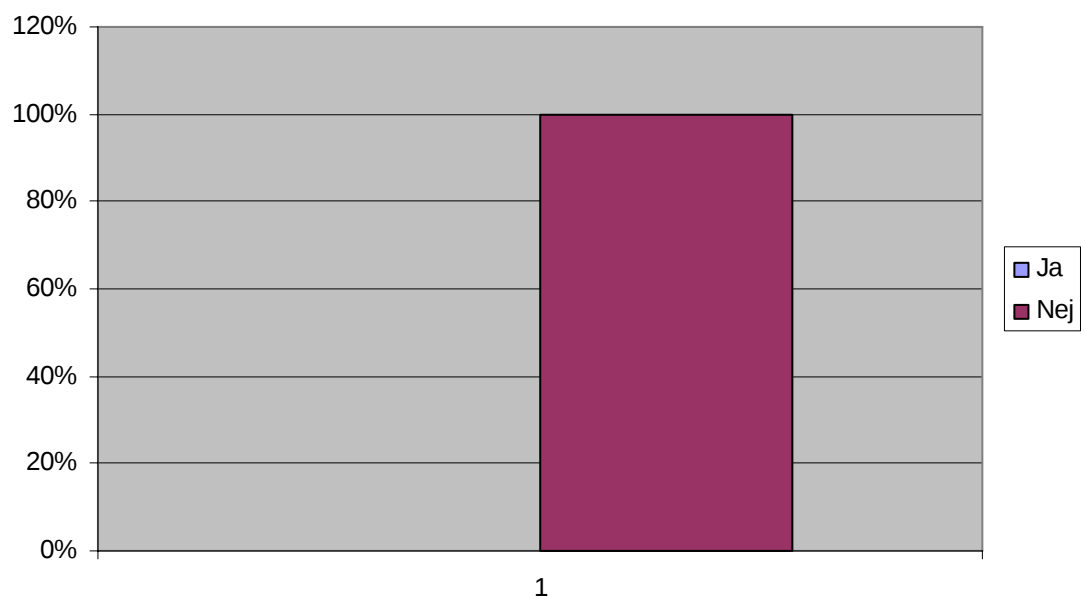
Har kommunen under år 2006 meddelat föreläggande och/eller förbud på grund av att åldersgräns ej följts?

Har kommunen besökt serveringslokaler i informations- och/eller kontrollsyfte?

Har kommunen meddelat föreläggande och/eller förbud på grund av att bestämmelserna om rökfria serveringslokaler ej följts?

Intervju avseende alkohol- och tobakstillsyn, Laholms kommun den 1 november 2007

Intervjuade: Alkoholhandläggare Anne-Marie Thäng och socialnämndens ordförande Rosita Wärring.

Personal och kompetensfrågor

Personalen består av alkoholhandläggaren som på deltid (0.35 tjänst) ansvarar för handläggningen av tillståndsgivning och tillsyn. Visst administrativt stöd finns genom assistent. Handläggaren menar att det inte behövs mer personal men mer tid till fler kontroller och för inläsning av ny lagstiftning, regler med mera. Det finns tankar avseende hur en förbättrad direkt tillsyn skall kunna ske. I övrigt fungerar det bra kompetensmässigt.

Alkoholhandläggaren avser att sluta sin tjänstgöring till sommaren 2008 varför planering krävs för att i tid finna efterträdare.

Samarbetsfrågor

Polis

Samarbetet med polisen fungerar mycket väl. Det finns väl utarbetade former för samverkan mellan polis och socialtjänst i Laholms kommun. Polisen informerar socialtjänsten i det fall de upptäcker problem vid någon av krogarna.

Alkoholhandläggaren skall inom kort träffa personal vid polisen för genomgång av FHI:s nya tillsynshandbok.

Skatteverk

Samarbetet fungerar väl. Vissa gemensamma tillsyner görs. Skatteverket har dock inte tagit några egna initiativ till gemensamma tillsyner.

Miljö och hälsa

Samarbetet fungerar mycket väl. Ömsesidigt utbyte vad gäller tillsynsaktiviteter och information.

Ansvarsfull alkoholservering

Det finns inget politiskt beslut i kommunen om att använda/tillämpa metoden, däremot intresse för att vara med i sådant arbete. En svårighet är dock kommunens storlek. Samarbete med andra kommuner krävs. Tidigare har några krogar deltagit i Halmstads kommuns utbildning. Alkoholhandläggaren kommer att kontrollera möjligheterna att även framdeles kunna delta i andra kommuners utbildningar.

Jämställdhet

Det upplevs inte finnas några problem med avseende på att personer med invandrarbakgrund och personer med funktionshinder med flera skulle ha svårigheter att komma in eller på annat sätt behandlas illa vid krogbesök. Inte heller förekommer det att krogarna har olika åldrar för kvinnor respektive män avseende insläpp. Däremot har krogarna olika målgrupper.

Politikers syn på sin roll

I Laholm bedrivs ett aktivt folkhälsoarbete. En fungerande tillsyn är en viktig del i det förebyggande arbetet. Folkhälsoarbetet i Laholm inbegriper både det myndighetsrelaterade arbetet och det mer frivilligbetonade arbetet med motkrafter mot ett ökat bruk av alkohol och tobak.

Upplevelsen från både alkoholhandläggaren och nämndens ordförande är att kommunen förhåller sig strikt till lagstiftningen. Man upplever sig inte bli påverkade av politiker eller intressegrupper att göra avsteg från lagstiftningen.

Genomgång av uppgifter avseende alkohol- och tobakstillsyn för år 2006 som lämnats till FHI

Kommunen har en god uppföljning av detaljhandelsställen för öl. Besök sker regelmässigt.

Avseende tillsynen av tillfälliga serveringstillstånd kan konstateras att sådana inte skett under året. Kommunen uppges dock ha en god kontroll över de relativt få tillfällen det handlar om (6 varav 3 till allmänheten).

Antalet tillsynstillfällen och tillsynsbesök avseende stadigvarande serveringstillstånd samt antalet besök under sen kvälls- och nattetid är alltför få. Av intervjun framgår att behov och intresse finns för att utöka antalet kontroller.

Några återkallelser av serveringstillstånd har inte skett. Vid ett tillfälle har varning beslutats. Alkoholagen upplevs som otydlig och kommunens möjligheter att agera upplevs som små.

Kommunen har en god uppföljning av försäljningsställena för tobak. Besök sker regelmässigt hos dessa försäljningsställen. Besök har även skett hos restauranger i avsikt att följa upp reglerna om rökning. Socialnämnden ansvarar därvid för tillsynen vad gäller både åldersgräns och rökförbud i restauranger.

Intervju avseende alkohol- och tobakstillsyn, Halmstads kommun den 31 oktober 2007

Intervjuade: Alkoholhandläggarna Annelie Wallentin och Erik Semb, tillförordnad socialchef Hans-Jörgen Wahlhed samt socialnämndens ordförande respektive vice ordförande Mikaela Waltersson och Stina Larsson

Personal och kompetensfrågor

Personalen består av två alkoholhandläggare som ansvarar för handläggningen av tillståndsgivning och tillsyn. Båda alkoholhandläggarna har också andra arbetsuppgifter vid förvaltningen. Därutöver används annan personal som medverkar vid tillsynsbesök. Man anser inte att personalresursen räcker och kommer därför att förstärka. Man avser att ha två tjänster varav en jurist som just håller på att rekryteras. Kompetensmässigt framgår att tillförordnad socialchef har gedigen kunskap inom området och därmed möjlighet att stödja alkoholhandläggarna. I övrigt används utbildningsföretaget Niagara för kompetensutveckling.

Samarbetsfrågor

Polis

Samarbetet med polisen har försämrats sedan handläggningen vid polismyndigheten flyttades över till närpolisen. Försämringen gäller både intresset och resurserna.

Skatteverk

Samarbetet fungerar mycket väl. Gemensamma tillsyner görs.

Miljö och hälsa

Samarbetet fungerar mycket väl.

5 - 6 gemensamma tillsyner genomförs årligen tillsammans med polis, miljö och hälsa samt skatteverk.

Ansvarsfull alkoholservering

Det finns ett politiskt beslut i kommunen om att metoden skall användas/tillämpas. Utfallet av metoden har dock inte varit det förväntade. Fortsatt utbildning av krogpersonal kommer att ske men inriktas mer mot att även säsongsanställda skall delta. Bakgrunden till detta är Halmstads karaktär av sommarstad med en väldigt tydlig högsäsong under sommarperioden med många säsongsanställda som annars inte arbetar inom krognäringen.

Jämställdhet

Det upplevs inte finnas några problem med avseende på att personer med invandrarbakgrund och personer med funktionshinder med flera skulle ha svårigheter att komma in eller på annat sätt behandlas illa vid krogbesök. Möjligen påtalas ibland problemen för funktionshindrade

avseende tillgängligheten. Det förekommer inte heller att krogar har olika ålder avseende in-
släpp för kvinnor respektive män. Däremot har krogarna olika målgrupper.

Politikers syn på sin roll

Väsentligt med ett fortsatt arbete med krögarutbildningar och ett förbättrat samarbete med
polisen.

Utifrån alkohollagens syfte som skyddslagstiftning skall dess intentioner följas. Viktigt att
rikta in sig på de krogar som inte fungerar och göra uppföljningar av dessa.

Upplevelsen från både alkoholhandläggare, tillförordnad socialchef och nämndens ordförande
är att kommunen förhåller sig strikt till lagstiftningen. Man upplever sig inte bli påverkade av
politiker eller intressegrupper att göra avsteg från lagstiftningen.

Alkohollagstiftningen och rättspraxis är ett problem. Större tydlighet borde eftersträvas.

Genomgång av uppgifter avseende alkohol- och tobakstillsyn för år 2006 som lämnats till FHI

Kommunen kontrollerar i samband med anmälan om försäljning att egenkontrollprogram
finns för detaljhandelsställen för öl. Däremot behöver och skall tillsynen förbättras. I övrigt
konstateras att tillsynsbesök sker på förekommen anledning.

Avseende tillsynen av tillfälliga serveringstillstånd kan konstateras att sådana skett vid två
tillfällen under året. Kommunens representanter påtalar själva behovet av att särskilt vid till-
fälliga tillstånd till allmänheten ha en regelbunden tillsyn. Under 2006 lämnades totalt 54 till-
fälliga tillstånd varav 38 för servering till slutna sällskap och 16 till allmänheten.

Antalet tillsynstillfällen och tillsynsbesök avseende stadigvarande serveringstillstånd håller en
bra nivå. Av FHI-statistiken framgår dock inte tidpunkt för besöken. Vid intervjun framkom-
mer att ca hälften av besöken genomförs efter klockan 23.00. Sådan statistik kommer att föras
framöver.

Återkallelse av serveringstillstånd har skett vid sju tillfällen. Vad gäller möjligheterna att hän-
visa till bristande ordning och överservering upplevs dessa som ytterst begränsade.
Alkohollagen upplevs som otydlig och kommunens möjligheter att agera upplevs som små.
Detta är en orsak till att man inte agerar oftare.

Kommunen har en begränsad uppföljning av försäljningsställena för tobak. Socialnämnden
ansvarar endast för kontroll av att åldersgränsen för försäljning efterlevs. Man ser ingen an-
ledning att prioritera denna fråga.

Intervju avseende alkohol- och tobakstillsyn, Hylte kommun den 23 november 2007

Intervjuade: Ordföranden i samhällsbyggnadsnämnden Håkan Dagsgård, miljöinspektör Lotta Schurmann och miljöchef Stefan Andersson

Personal och kompetensfrågor

Alkohol- och tobakstillsynen har organisatoriskt placerats inom samhällsbyggnadskontoret där även miljötillsynen placerats. För närvarande finns det en handläggare som ansvarar för kommunens miljötillsyn och alkohol- och tobakstillsyn.

Det framgår tydligt att personalen anser det vara alltför lite resurser som satsas på tillsynen. Någon relevant tillsyn inom alkohol- och tobaksområdena går inte att upprätthålla. Under det senaste året har tillsyn av alkoholservering endast skett vid ett tillfälle, varvid tre restauranger besöktes. Den aktuella tillsynen initierades av polismyndigheten. Ansvarig alkoholhandläggare upplever sig inte heller ha tillräckliga kunskaper inom området för att klara tillsynen.

Ytterligare orsaker till den bristfälliga tillsynen är att verksamheten har organiserats om. Det har varit stor personalomsättning och en ansträngd arbetssituation.

Som framgår ovan finns brister avseende kompetens. Det anges finnas en planering för kompetensutveckling inom området.

Planering

Samhällsbyggnadsnämnden kommer inom kort att behandla fyra olika alternativ till tillsynsplan. Planen skall omfatta alla nämndens tillsynsområden. Personalen vid samhällsbyggnadskontoret hoppas att möjligheterna till en fungerande tillsyn skall förbättras när en tillsynsplan antagits. I underlaget till förslag om tillsynsplan anges tydligt vilka resurser som krävs för att klara kommunens skyldigheter inom tillsynsområdet.

På politisk nivå finns planer/tankar på att försöka utveckla ett samarbete med andra kommuner eller köpa in konsultativa tjänster avseende alkoholtillsynen.

Samarbetsfrågor

Polis

Samarbetet fungerar väl vid insatser i form av ”krogsanering”. Dessa gemensamma insatser sker emellertid endast vid något tillfälle per år. Kontakten mellan polisen och alkoholhandläggaren är annars begränsad. I något fall har polisen uppmärksammat störningsproblem vid en restaurang utan att meddela alkoholhandläggaren.

Skatteverk

Kontakt finns endast vid så kallad ”krogsanering”

Ansvarsfull alkoholservering

Det finns inget politiskt beslut om att bedriva denna aktivitet. Det finns inte heller något samarbete med andra kommuner i frågan eller någon planering för samarbete.

Jämställdhet

Utifrån den begränsade aktiviteten inom alkoholtillsynsområdet är kunskapen inom detta område begränsad. Upplevelsen är emellertid att det inte förekommer någon särbehandling av personer utifrån invandrarbakgrund, kön eller funktionshinder.

Politikers syn på sin roll

Verksamheten har omorganiserats till samhällsbyggnadskontoret. Det är ett nytt område för samhällsbyggnadsnämnden. Det finns en politisk medvetenhet om att området är starkt reglerat genom lagstiftning och intentionen är att hålla sig till lagstiftarens intentioner. Det upplevs inte finnas någon motsättning mellan näringslivsintressen och nämndens ansvar för alkohollagen som skyddslagstiftning.

Det finns inte så många nöjesställen i Hylte kommun. Mestadels handlar det om matställen. Detta innebär att det är sällan som konflikter uppstår mellan näringslivsintressen och alkohollagens regelverk.

Nämnden är medveten om att det inte varit möjligt för personalen att ägna särskilt mycket tid åt tillsynsfrågorna. En anledning till detta är de problem som funnits inom verksamheten. Däremot förs det en politisk diskussion i ansvarig nämnd och i kommunledningen hur tillsynsfrågorna skall hanteras. Man funderar på att initiera ett samarbete med andra kommuner. Vidare har man initierat framtagandet av en tillsynsplan. Det finns en samsyn mellan ansvarig nämnd och kommunledningen att man skall ta tag i tillsynsfrågorna.

Genomgång av uppgifter avseende alkohol- och tobakstillsyn för år 2006 som lämnats till FHI

Av genomgången framgår att kommunen knappast genomför någon tillsyn inom vare sig alkohol- eller tobaksområdet.

Någon förbättring avseende tillsynen inom alkoholområdet har inte skett sedan föregående år. Det sker inte några besök hos detaljhandelsställen för öl. Inga tillsynsbesök har skett avseende tillfälliga tillstånd till alkoholservering till allmänheten. Endast tre serveringsställen med stadigvarande tillstånd till alkoholservering har besökts under innevarande år. Det finns inget politiskt beslut att arbeta med metoden ansvarsfull alkoholservering och ingen planering för samarbete med andra kommuner där sådan metod används. Det finns inte heller någon tillsynsplan, dock är sådan under upprättande.

Tillsyn enligt tobakslagen har i likhet med år 2006 inte skett.